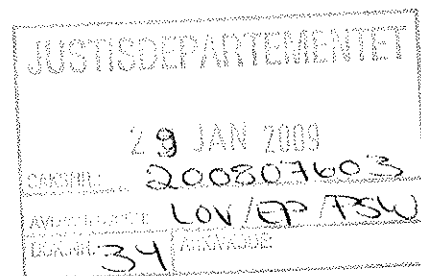

Justis- og Politidepartementet
Avdelingsdirektør Tone Ofstad
Postboks 8005 Dep.
00300SLO

Oslo, 23.01.2009

Høring - forslag til direktiv for forbrukerrettigheter

Det vises til høringsbrev av 27.11.08 og informasjon gitt i departementets dialogmøte 12. januar i år.

Generelt om høringsprosessen:

Direktivforslaget griper inn i en lang rekke lovbestemmelser, og det er innenfor den gitte høringsfrist og på det foreliggende grunnlag vanskelig å skaffe seg full oversikt over direktivets fulle rekkevidde. Coop samlete vurdering av direktivforslaget er basert på flere åpenbare negative konsekvenser av direktivet, som gjennomgått nedenfor.

Eksempler på uheldige og/eller uklare konsekvenser av direktivet for norske forbrukere

1. Direktivets anvendelse på salg/oppføring av fast eiendom

- a. Direktivets artikkel 20 fastsetter uttrykkelig at bestemmelsene om angrerett/fjernsalg ikke gjelder for salg av fast eiendom. En tilsvarende avgrensning er ikke gitt i direktivets kapittel IV, som bl.a. fastsetter reklamasjonsfrister og misligholdssanksjoner ved selgers mislighold. I kapittel IV gis likevel den begrensning at kapittelet kun gjelder kjøpsavtaler, som i artikkel 2 er definert som avtale om *salg* av *varer* (dvs. løseobjekter). Dette tilsier at direktivets kap. IV ikke får betydning for norske avtaler etter bustadoppføringslova, avhendingslova eller håndverkertjensteloven.
- b. Flere forbrukeradvokater har imidlertid, både på departementets dialogmøte om direktivet 12. januar og i pressen de siste dager, anført at forbrukere vil tape rett til dagmulkt etter bustadoppføringslova/håndverkertjensteloven og rett til å holde tilbake kjøpesum etter bustadoppføringslova/avhendingslova som en konsekvens av direktivet. Dersom dette medfører riktighet, utgjør dette uholdbare inngrep i forbrukernes rettigheter. I motsatt fall, bør det for å unngå usikkerhet rundt rekkevidden av kap. IV, presiseres klarere at kapittelet ikke gjelder bolig.

2. Reklamasjonsfristens lengde, artikkel 28

- a) Direktivets artikkel 28 innebærer at reklamasjonsfristen reduseres fra 5 til 2 år også for varer som er ment å vare vesentlig lengre enn 2 år, jf forbrukerkjøpslovens § 27. Når det gjelder kjøp av kapitalkrevende varer som f.eks. bil, båt, kjøkkeninnredning, brunevarer m.v. er dette svært uheldig, både fra et forbrukersynspunkt og av hensyn til miljøet. (Se for øvrig pkt 1 vedrørende boligavtaler.)
- b) Direktivet innebærer også en endring av den relative reklamasjonsfristen ved at forbruker taper sin reklamasjonsrett om han/hun ikke har reklamert innen 2 mndr etter at mangelen ble oppdaget. I forhold til forbrukerkjøpsloven innebærer også dette en svekkelse av forbrukers rettigheter, da minimums reklamasjonsfrist etter forbrukerkjøpslovens § 27 første ledd *"aldri (kan) være kortere enn 2 måneder"*.

3. Urimelige avtalevilkår, artikkel 32

- a) Direktivets art. 32 åpner for sensur av urimelige kontraktsvilkår forutsatt at et foreligger en *"betydelig skævhed i parternes rettigheter og forpliktelser... til skade for forbrukeren"*. Kravet om *"betydelig skjevhet"* tyder på en høyere inngrepsterskel enn hva som gjelder etter markedsføringslovens § 9 a og avtalelovens § 36, noe Coop er kritisk til.

4. Kjøpers sanksjoner ved selgers mislighold

a. Forsinkelse

Direktivets artikkel 22 svekker forbrukers rettigheter ved forsinkelse/"ikke-levering" ved at forbrukers rett til å kreve oppfyllelse av avtalen (kfr forbrukerkjøpslovens § 21) utgår. Dette er uheldig.

- 1. Direktivet gir imidlertid forbruker rett til å få refundert eventuelt betalt forskudd, dersom levering er mer enn 7 dager forsinket. Dette antas å innebære en standardisert heving, med naturlig sammenheng med at retten til å kreve oppfyllelse er bortfalt. Det fremstår som uklart hvilke rettigheter forbrukere som *ikke* har forskuddsbetalt har ved slik kansellering fra selger. Vi forutsetter at forbruker i slike tilfeller vil ha krav på erstatning etter direktivets artikkel § 25, men anser bestemmelsen som vanskelig å lese.
- 2. Coop ser for øvrig positivt på at det foreslås en fast leveringsfrist for selger for tilfeller der ikke annen leveringstid er avtalt jf artikkel 22 nr 1.

b. Mangler

Coop anser det som uheldig at forbruker taper misligholdssanksjoner i forhold til gjeldende regler. Direktivets artikkel 26 fastsetter at forbruker ved mangler kan kreve retting/omlevering etter selgers valg, prisavslag, heving eller erstatning. I forhold til forbrukerkjøpslovens regler taper forbruker altså retten til å holde kjøpesummen tilbake og retten til å velge mellom retting/omlevering (hhv fkl §§ 28 og 29). (Se for øvrig pkt 1, over, vedrørende eventuelle konsekvenser for boligavtaler.)

4. Angrerett

- a. Direktivet innebærer en viss svekkelse av norske forbrukeres rettigheter knyttet til angrerett. Det vises f.eks. til at angrefristen iht direktivets artikkel 13 er 3 måneder dersom det ikke er informert/informert tilstrekkelig om angreretten. For fjernsalgstilfellene gir dagens tilsvarende norske regler forbruker 1 års frist i slike tilfeller (angrerettslovens § 11, 1. ledd).
- b. Derimot innebærer direktivets artikkel 17 nr 2 en styrking av forbrukers rettigheter ved at det åpnes for retur av varen, mot et vederlag, selv om varen er brukt/ikke kan leveres tilbake i tilnærmet samme stand og mengde. Coop er positiv til dette.
- c. Det anses også positivt at direktivet (artikkel 16 nr 1) fastsetter at selger må refundere kjøpesummen innen 30 dager. Likevel plikter ikke selger å utbetale noe før han har mottatt varene i retur, noe som innebærer en svekkelse av norske forbrukeres rettigheter ved kjøp utenfor fast forretningssted. Det vises til angrerettslovens § 14, som fastsetter at kjøper ikke behøver returnere varen før selger har refundert kjøpesummen og kjøpers returomkostninger.

5. Lovgivningsteknikk

- a. Direktivutkastets bilag II og III inneholder henholdsvis en "sort liste" over urimelige kontraktsvilkår og en "grå liste" over kontraktsvilkår som presumeres å være urimelige. Det bør uttrykkelig presiseres at listene ikke er uttømmende, for å unngå at listene i praksis brukes antitetisk i forbrukers disfavør.

Oppsummering/Vurdering:

På det generelle plan er Coop enig i at det er behov for et europeisk regelverk som sikrer et høyt nivå av forbrukerrettigheter. Coop er videre enig i at det bør tilstrebes en harmonisering mellom medlemsstater med sikte på å fjerne handelshindringer og øke handel over landegrensene. Dette antas å komme forbrukerne til gode i form av økt konkurranse og derved lavere priser.

Coop stiller imidlertid spørsmål ved om det er behov for en total regelverksharmonisering. Totalharmonisering innebærer for det første at den lovgivende myndigheten flyttes fra nasjonale organer til EU, noe som også medfører en tyngre prosess for eventuelle fremtidige endringer. Videre innebærer dette at direktivets bestemmelser skal gjelde både for grenseoverskridende og nasjonale salg, selv om direktivforslagets primære formål synes å være å medvirke til økt internetthandel. De etablerte rettigheter som norske forbrukere taper ved direktivet er etter Coops syn ikke proporsjonale med hva som vil oppnås ved direktivet.

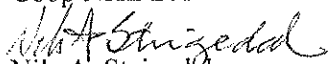
For øvrig pekes på at manglende handel over landegrensene kan ha en rekke andre årsaker enn ulikt regelverk statene mellom. En viktig handelshindring antas f.eks. å være språkproblemer, noe direktivet ikke gir ingen løsning på.

Direktivet synes i hovedsak begrunnet i et ønske om å øke internettsalg over landegrensene. Likevel innebærer direktivet at norske forbrukere vil lide rettstap ved alle kjøp, ikke bare kjøp over internett. Etter Coops syn gjør direktivet et uproporsjonalt inngrep i norske forbrukeres rettigheter.

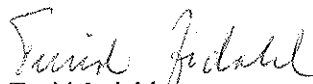
Det foreligger dessuten betydelig usikkerhet mht direktivets rekkevidde, og dette gir etter Coops syn et selvstendig argument mot at direktivet bør vedtas i sin nåværende form.

Med vennlig hilsen

Coop NKL BA

Nils A. Steigedal

Administrerende direktør

Turid Jødahl

Næringspolitisk sjef